

ЭРИХ ФРОММ
ТҰЛҒАНЫҢ ГУМАНИСТІК ТЕОРИЯСЫ

Эрих Фромм

- **Туған күні:** 23 наурыз 1900 ж., **Франкфурт-на-Майне**, Германия империясы
- **Қайтыс болды:** 18 наурыз 1980 ж. (79 жас), **Локарно**, Швейцария
- Неміс социологы, философ, әлеуметтік психолог, психоаналитик, Франкфурт мектебінің өкілі, неофрейдизм мен фрейдомарксизмнің негізін қалаушылардың бірі.

Основные положения

- Оның интерпретациясы адамның өмір сүру жағдайларын және олардың өзгерістерін талдаудан басталады. Фромм өзінің тарихи талдауын аяқтағаннан кейін біздің уақытта адам өмірінің ажырамас белгісі **жалғыздық, оқшаулау** және **иеліктен** айыру болып табылады деген қорытынды жасады.

Основные положения

- Қатаң әлеуметтік, саяси, экономикалық және діни шектеулерден көрінбес еркіндік қауіпсіздік сезімі мен қоғамға тиесілілік сезімі түрінде өтемақы талап етті.

Основные положения

- Адамдар еркіндік пен автономия үшін күреседі, бірақ бұл күрес табиғат пен қоғамнан оқшаулану сезімін тудырады.
- Адамдар өз өмірін билікке ие болуға және таңдау құқығына ие болуға мұқтаж, бірақ олар да өздерін біріккен және басқа адамдармен байланысты сезінуі қажет.
- Бұл қақтығыстың қарқындылығы және оны шешу тәсілдері Фроммаға сәйкес қоғамның экономикалық және саяси жүйелеріне байланысты.

Адамның экзистенциалды қажеттіліктері

- **Дихотомия еркіндік-** қауіпсіздік, адам табиғатының әмбебап және сөзсіз фактісі экзистенциалды қажеттіліктерге негізделген.
- Фромм адамның бес негізгі экзистенциалдық қажеттілігін атап өтті.

1. Байланыс орнату қажеттілігі

- Әлеммен байланыстың мінсіз жолы адамдарға бірге еңбек етуге және сонымен бірге өз даралығын сақтауға көмектесетін "өнімді махаббат" арқылы жүзеге асырылады. Егер байланыстар орнату қажеттілігі қанағаттандырылмаса, адамдар нарциссиялы болады: олар тек өзінің өзімшіл мүдделерін қорғайды және басқаларға сене алмайды.

2. Жеңу қажеттілігі.

- Бұл қажеттіліктің оңтайлы шешімі- жасампаздық. Жасампаздық ісі адамдарға олардың өмір сүру жағдайы мен енжарлығынан көтерілуге және сол арқылы еркіндік пен өзіндік маңыздылық сезіміне қол жеткізуге мүмкіндік береді. Бұл өмірлік маңызды қажеттілікті қанағаттандырудың мүмкін еместігі деструктивтіліктің себебі болып табылады.

3. Тамырға қажеттілік

- Бұл қажеттілік анамен биологиялық байланыс үзілген кезде дүниеге келген кезден туындайды.
- Балалық шақтың соңында әрбір адам ата-ана қамқорлығын қамтамасыз ететін қауіпсіздіктерден бас тартады.
- Кейінгі кемелдеуде әрбір адам өлімге жақындағанда өмірдің өзінен арылудың шынайылығына тап болады. Сондықтан адамдар өз өмір бойы тамырға, негіздерге, тұрақтылық пен беріктілік сезіміне қажеттілікті сезінеді, қауіпсіздік сезіміне ұқсас.

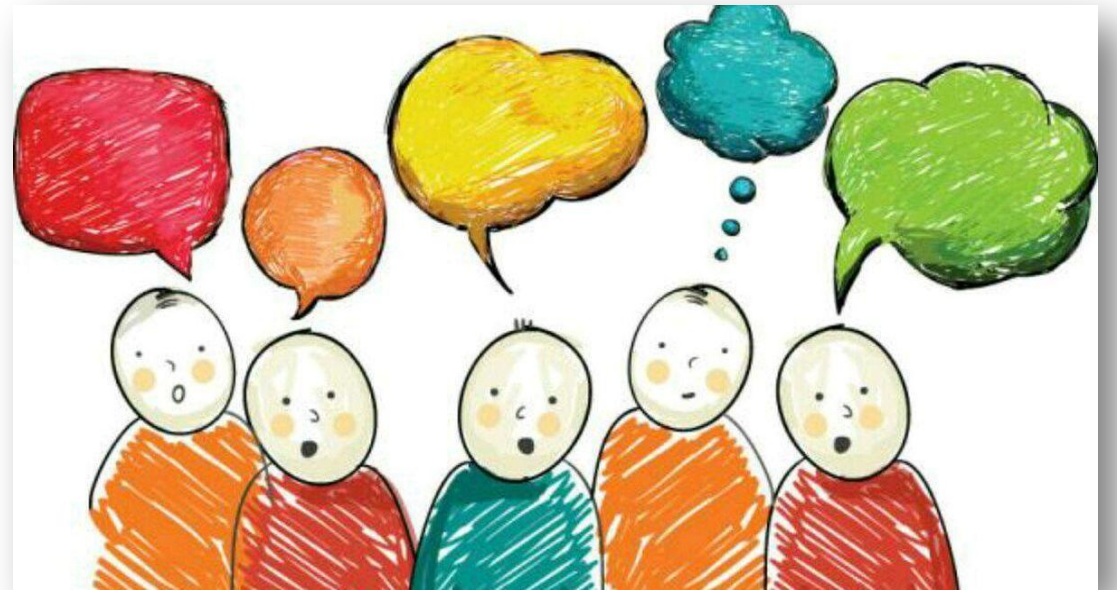
4. Бірегейлікке қажеттілік

- Әрбір адам «**Мен — бұл Мен**» деп айтуға қабілетті болуы керек. Индивидуумдар өз даралығын айқын және айқын түсініп, өзін үнемі келесі біреудің нұсқаулары ретінде емес, өз өмірінің иесі ретінде қабылдайды. Тіпті соқыр конформация дәрежесіне жеткен біреудің мінез-құлқын көшіру адамға бірегейліктің шынайы сезіміне қол жеткізуге мүмкіндік бермейді.

5. Көзқарастар мен берілгендік жүйесіндегі қажеттілік.

- Бұл бағыт жүйесі адамдарға шындықты қабылдауға және түсінуге мүмкіндік беретін наным-сенімдердің жиынтығы болып табылады, онсыз олар үнемі тығырыққа тіреліп, мақсатты түрде әрекет ете алмайды. Фромм табиғат пен қоғамға объективті және ұтымды көзқарастың қалыптасуының маңыздылығын ерекше атап өтті .

Мінездің әлеуметтік сипат түрлері

Осы әлеуметтік сипаттың психикалық денсаулыққа немесе ауруға әсері индивидуумдағы оң және теріс қасиеттердің арақатынасына байланысты болады.

